Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Onderwerp
Resultaat energietoezicht 2024

Aan
Gemeente Wijchen, Marlon Voppel

Datum
25 maart 2025

Opgesteld door
xxxxx

EML controles

Gemeente Wijchen was deelnemer van de cofinanciering voor het uitvoeren van energiecontroles bij bedrijven/instellingen: EML (erkende maatregelenlijst) controles. In deze subsidieregeling van provincie Gelderland is als voorwaarde opgenomen dat in totaal minimaal 50% van de energiebesparingsplichtige bedrijven/instellingen gecontroleerd moeten worden. Deze energiecontroles moesten uitgevoerd worden in de projectperiode 2018 t/m 2024. Gemeente Wijchen had echter een hogere ambitie: het controleren van 60% van de energiebesparingsplichtige bedrijven/instellingen.

Het aantal controles dat daarbij moest worden uitgevoerd is gebaseerd op een door de Gelderse Omgevingsdiensten onderbouwde schatting van het aantal bedrijven/instellingen met een energiebesparingsplicht. Als basis wordt hiervoor de 'I-GO lijst' gebruikt. Op deze lijst zijn de bedrijven/instellingen weergegeven die zeker of potentieel onder de energiebesparingsplicht vallen. Deze inschatting is jaarlijks herzien. In de praktijk komt het er op neer dat het ingeschatte aantal jaarlijks kleiner is geworden, omdat er steeds meer energiegegevens zijn verzameld. Een groot deel van de bedrijven/instellingen die eerder waren ingeschat als energiebesparingsplichtig, blijkt dat na het inzien van het energiegebruik toch niet te zijn.

Uitgevoerde EML controles conform de cofinanciering subsidievoorwaarden:

Jaar	Aantal
2018	0
2019	50
2020	32
2021	43
2022	34
2023	0
2024	0
Totaal	159

In gemeente Wijchen is het totale aantal energiebesparingsplichtige bedrijven/instellingen ingeschat op ongeveer 217. Met 159 uitgevoerde EML controles is daarmee naar schatting 73% gecontroleerd. Dat ligt ruim boven de doelstelling van 60%.
Om aan de subsidievoorwaarden te voldoen, moesten er minimaal 109 EML controles worden uitgevoerd (50%).

Omdat er al aan de doelstelling en de subsidievoorwaarden is voldaan, zijn er vanuit dit project vanaf 2023 geen nieuwe EML controles meer uitgevoerd.

De vervolgstappen van eerder uitgevoerde EML controles (hercontroles en handhaving) worden wel gewoon opgepakt. De vervolgstappen vallen financieel buiten dit project.

Bij de in 2019 t/m 2022 uitgevoerde EML controles is vastgesteld dat ongeveer 63% van de bedrijven/instellingen de verplichte energiebesparende maatregelen niet geheel hadden uitgevoerd. Hierbij is een hersteltermijn afgesproken en wordt een hercontrole uitgevoerd om er zeker van te zijn dat de energiebesparende maatregelen ook echt worden toegepast.

SPUK extra toezicht en handhaving energiebesparingsplicht

Door het Ministerie van EZK is er voor de periode 2022 t/m 2026 een groot subsidiebedrag beschikbaar gesteld wat we gaan besteden aan energietoezicht. Voor gemeente Wijchen zitten daar geen kosten aan. Het SPUK budget mag ingezet worden voor energiecontroles bovenop de bestaande doelstellingen en afspraken met de opdrachtgevers. Omdat gemeente Wijchen als doelstelling had om 60% van de energiebesparingsplichtige bedrijven/instellingen te controleren, kan de rest vanuit het SPUK budget gecontroleerd worden.
Als er vervolgens nog budget beschikbaar is, is het ook mogelijk om bepaalde bedrijven/instellingen voor een tweede keer te controleren op energiebesparing. De erkende maatregelenlijst is medio 2023 geactualiseerd. Daarbij zijn er ook nieuwe maatregelen bij gekomen en zijn bepaalde randvoorwaarden anders. De verwachting is dat er in bepaalde gevallen meer energiebesparing mogelijk is met de nieuwe erkende maatregelenlijst.
De bedrijven/instellingen die eventueel een tweede keer worden gecontroleerd, worden zorgvuldig geselecteerd met als doel zo veel mogelijk energiebesparing. Daarbij wordt rekening gehouden met onder andere de datum van de vorige EML controle, het aantal overtredingen en de hoogte van het energiegebruik.
Het beschikbare budget wordt zo eerlijk mogelijk verdeeld over de verschillende opdrachtgevers.

In 2022 hebben we dit project opgezet.

Vanaf 2023 wordt het inhoudelijke werk uitgevoerd, wat grotendeels bestaat uit het uitvoeren van energiecontroles. In 2023 zijn er 29 energiecontroles uitgevoerd.

In 2024 hebben we vanuit dit project vooral ingezet op de opleiding van nieuwe energietoezichthouders, op de beoordeling van energiebesparingsonderzoeken en op de energiecontroles bij grote (Seveso) bedrijven die onder het bevoegd gezag van provincie Gelderland vallen.
Daarnaast zijn er in Wijchen 5 energiecontroles uitgevoerd.

Bij de uitgevoerde energiecontroles in 2023 en 2024 is vastgesteld dat 50% van de bedrijven/instellingen de verplichte energiebesparende maatregelen niet geheel hadden uitgevoerd. Hierbij is een hersteltermijn afgesproken en wordt een hercontrole uitgevoerd om er zeker van te zijn dat de energiebesparende maatregelen ook echt worden toegepast.
Ook de vervolgstappen (hercontroles en handhaving) die uit deze energiecontroles volgen, worden volledig vanuit het SPUK budget betaald.

In de jaren 2025 en 2026 ligt de focus vooral op extra energiecontroles bij de gemeentelijke opdrachtgevers.

Vergunningplichtige bedrijven

Medio 2023 is de energiebesparingsplicht in de milieuwetgeving geactualiseerd. Een belangrijke wijziging is dat de vergunningplichtige bedrijven nu ook gedeeltelijk of volledig onder de algemene regels voor energiebesparing vallen. Ook als er geen (volledige) voorschriften voor energie in de milieuvergunning staan.
De bedrijven die voor milieu een vergunningplicht hebben, worden ook gecontroleerd op het aspect energie. Hier is in het SPUK budget rekening mee gehouden.

Onderzoeksplicht

Een deel van de bedrijven met een zeer groot energiegebruik (meer dan 10.000.000 kWh elektriciteit of meer dan 170.000 m^3 aardgas per jaar) heeft nu ook een onderzoeksplicht. Dit kunnen vergunningplichtige bedrijven maar ook meldingsplichtige bedrijven zijn. Deze bedrijven zijn verplicht om een energiebesparingsonderzoek uit te voeren en de rendabele energiebesparende maatregelen toe te passen. We verwachten dat er 9 bedrijven zijn die hier onder vallen. Deze bedrijven worden vanaf 2025 ook gecontroleerd op het aspect energie. Daarbij wordt een energiecontrole gecombineerd met een beoordeling van het energiebesparingsonderzoek. Hier is in het SPUK budget rekening mee gehouden.

Landelijke ontwikkelingen

Gemeenten en Omgevingsdiensten in Nederland hebben momenteel geen volledig inzicht in alle energiebesparingsplichtige bedrijven en instellingen binnen hun regio. Het totale overzicht van deze gegevens is alleen bij de netbeheerder bekend, maar die mag de gegevens niet delen in verband met privacywetgeving. Bij alle bedrijven/instellingen die mogelijk onder de energiebesparingsplicht vallen, moeten we daarom actief het energiegebruik opvragen. Dat kost veel tijd en moeite. Bij een groot deel van de bedrijven waar we vanuit milieutoezicht periodiek komen, is het energiegebruik inmiddels wel bekend. Maar op de locaties waar we vanuit milieutoezicht niet komen, is het lang niet altijd duidelijk of ze een energiebesparingsplicht hebben. Het gaat bijvoorbeeld om kantoren, scholen en bedrijven in een lichte milieucategorie.
Inmiddels is bekend dat er een wetswijziging komt die het voor de Omgevingsdiensten mogelijk maakt om de energiegegevens bij de netbeheerder op te vragen. We verwachten dat we hier ergens in de tweede helft van 2025 gebruik van kunnen maken. Nadat deze wetswijziging is gerealiseerd, kunnen we de resterende energiebesparingsplichtige bedrijven/instellingen veel eenvoudiger en sneller opsporen.